

" Waterkwaliteit en visbestand in het Kanaal Nieuwpoort-Duinkerke anno 2021 "

1. Inleiding

Het Kanaal Nieuwpoort-Duinkerke of Veurnevaart is een kanaal dat een verbinding vormt tussen de Belgische kuststad Nieuwpoort en de Franse havenstad Duinkerke. Het Kanaal Nieuwpoort-Duinkerke vormt een verlengde van het Kanaal Plassendale-Nieuwpoort, en loopt vrijwel parallel verder aan de kustlijn, op een twee- tot viertal kilometer van de zee.

Het kanaal wordt ook vermeld als Kanaal Duinkerke-Nieuwpoort.

2. Waterkwaliteit

a) Huidige toestand

De gegevens van het jaar 2020 zijn nog niet volledig, waardoor 2019 als de laatste toestand weergegeven wordt.

De fysisch-chemische kwaliteit van oppervlaktewater wordt volgens de Europese Kaderrichtlijn Water ingedeeld in 5 klassen: slecht, ontoereikend, matig, goed en zeer goed.

De fysisch-chemische kwaliteit (als samenvatting van 5 gidsparameters: stikstof, fosfor, geleidbaarheid, zuurstof en pH) van het Vlaams waterlichaam Kanaal Duinkerke - Nieuwpoort is "slecht" zowel in 2015 als in 2019.

De totale biologische waterkwaliteit van het Kanaal Duinkerke-Nieuwpoort voor 2015 is "ontoereikend" en "slecht" in 2019.

b) Toekomstperspectieven

Men verwijst hierbij naar het ontwerp Stroomgebiedbeheerplan 2022-2027 dat momenteel in openbaar onderzoek ligt (www.volvanwater.be).

De Minister van Omgeving benadrukt, net zoals zij dat reeds deed in plenaire vergadering van 20 januari 2021 en de commissievergadering van de commissie Leefmilieu van 2 februari 2021, dat dit momenteel louter een ontwerpplan betreft dat na afloop van het openbaar onderzoek gefinaliseerd zal worden.

Het Kanaal Duinkerke-Nieuwpoort is in het ontwerp van het nieuwe stroomgebiedbeheerplan ingedeeld in klasse 6, met een goede ecologische toestand na 2033.

3. Afvissingen

De meest recente vangstgegevens op het Kanaal Duinkerke-Nieuwpoort dateren van 2018.

In opdracht van het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) vond in het najaar 2018 een visstandsonderzoek plaats in dit kanaal waarbij een globale raming van het visbestand werd

bepaald. De omvang van het visbestand werd op basis van gewicht geschat op 52,1 kg/ha en op basis van aantal op 532 stuks/ha.

a) Op basis van gewicht bestaat het visbestand vooral uit brasem (32%), paling (24%), blankvoorn (21%) en baars (13%).

b) Op basis van aantal bestaat het visbestand voornamelijk uit baars (41%), blankvoorn (19%) en brasem (14%).

c) Vissoorten

In 2018 werden negentien vissoorten aangetroffen. Ten opzichte van het vorige visstandonderzoek in 2013 werden vijf extra soorten aangetroffen: snoek, pos, zeelt, harder en zeebaars (zie : TABEL).

In totaal zijn achttien vissoorten (exclusief hybride, kruising tussen twee karperachtigen) gevangen namelijk, aal, alver, baars, blankvoorn, brasem, driedoornige stekelbaars, kolblei, pos, snoekbaars, snoek, bot, ruisvoorn, zeelt, winde, harder (spec.), haring, sprout en zeebaars.

Circa de helft van de aangetroffen soorten behoort tot het eurytope gilde namelijk, aal, alver, baars, blankvoorn, brasem, driedoornige stekelbaars, kolblei, pos, snoekbaars en snoek. Bot, ruisvoorn en zeelt zijn limnofiele vissoorten. Winde is de enige aangetroffen rheofiele vissoort. Er zijn enkele mariene vissoorten gevangen namelijk, harder (spec.), haring, sprout en zeebaars. Er zijn geen exoten aangetroffen. Tijdens de bemonstering zijn de aangetroffen kreeften en krabben genoteerd. In totaal zijn er enkele strandkrabben aangetroffen. De verspreiding van de strandkrabben beperkt zich tot het meest benedenstrooms gelegen traject (nabij zee).

Harder, haring, sprout en zeebaars, allen mariene soorten, werden dus aangetroffen in 2018; het Kanaal Duinkerke-Nieuwpoort mondt in Nieuwpoort immers uit in een zoute omgeving.

d) Conclusies in 2018

Het Kanaal Nieuwpoort-Duinkerke staat onder invloed van zout water. De aanwezige visstand is kenmerkend voor de heersende omstandigheden. De soortenrijkdom is in het meer centraal gelegen deel van het kanaal het grootst. De hoogste biomassa wordt gevonden in delen van het kanaal waar de invloed van zout water beperkt is. Bij een verminderde afvoer (zoals in de zomer van 2018) zal het zoute water verder het kanaal intreden. In hoeverre de zoetwatervissen zich terug kunnen trekken bij het intreden van zout water is onbekend. Bij extreme situaties is het mogelijk dat de vis zich zal clusteren voor de sluis bij Veurne. In dergelijke situaties is het van belang dat een duidelijk beleid bij sluis Nieuwpoort wordt gehanteerd. Het best gebeurt dit in samenwerking met sluis Veurne zodat de kansen voor zoetwatervis optimaal zijn.

Anderzijds biedt het sluisbeheer kansen voor migrerende soorten als (glas-) aal, driedoornige stekelbaars en botlarven. Om het aanbod te bepalen kunnen intrekmetingen worden gedaan. Op basis van de resultaten kan worden bepaald in hoeverre het sluisbeheer kan worden afgestemd op de intrek van vis. Uittrek van schieraal is eveneens van belang.

Naar verwachting zal een redelijk aanbod aan schieraal afkomstig van het kanaal naar zee willen trekken. Verbeterd sluisbeheer bevordert de kansen voor de aal.

In het insteeddok te Veurne is geen vis aangetroffen. Naar verwachting is er wel vis aanwezig, het zij gering. Momenteel (dus in 2018) is er geen interessant leefgebied in dit deel van het kanaal. Het insteeddok is sterk verslibt en er is veel draadwier aanwezig.

Baggerwerkzaamheden zijn aan te raden om het insteeddok uit te diepen. Dit biedt zowel kansen voor de verbetering van de waterkwaliteit als voor de scheepvaart.

Dit waren dus conclusies uit 2018.

VERBEIREN Marc

Wolvertem , februari 2021

{ BRON : schriftelijke parlementaire vraag gesteld door Vlaams volksvertegenwoordiger mevrouw Gwenny DE VROE in het Vlaams Parlement ; zie :

vraag gesteld aan de minister van Omgeving (Milieu) Zuhal DEMIR :
 “ *Bulletin van Vragen en Antwoorden* “ , Vlaams Parlement , zitting 2020-2021 , vraag nr. 504 van 18 januari 2021 } .

TABEL

Tabel 7.3. Meerjarige vergelijking soortenrijkdom kanaal Nieuwpoort-Duinkerke.

Gilde	Vissoort	2005	2013	2018
Eurytoop	Aal/Paling	x	x	x
	Alver	-	x	x
	Baars	x	x	x
	Blankvoorn	x	x	x
	Brasem	x	x	x
	Driedoornige stekelbaars	x	x	x
	Giebel	x	-	-
	Hybride	-	x	x
	Karper	x	-	-
	Kolblei	x	x	x
	Snoek	-	-	x
	Pos	x	-	x
	Snoekbaars	x	x	x
Limnofiel	Bittervoorn	x	-	-
	Bot	x	x	x
	Ruisvoorn	x	x	x
	Zeelt	-	-	x
Rheofiel	Winde	-	x	x
Marien	Harder spec.	-	-	x
	Haring	-	x	x
	Sprot	-	x	x
	Zeebaars	x	-	x
	Schol	-	x	-
	Totaal	14	15	19

